

Raport z diagnozy społeczności lokalnej gminy Dragacz

Sierpień 2020 r.

Autor: Hanna Łowicka

Spis treści:

1. Wstęp.....	2
2. Rozdział 1 – Charakterystyka gminy Dragacz.....	3
3. Rozdział 2 – Prezentacja wyników badania	7
4. Rozdział 3 – Wnioski i rekomendacje	19
5. Spis wykresów i rysunków	20

Wstęp

Celem przeprowadzonej diagnozy było poznanie potrzeb i oczekiwań lokalnej społeczności z terenu gminy Dragacz.

Partnerzy chcący stworzyć nowy projekt zaplanowali kompleksowe działania diagnozujące, które miały dostarczyć informacji na w/w temat od samych mieszkańców, w różnych grupach wiekowych i w różnych miejscowościach.

Badanie zostało podzielone na 3 części, tj.: analiza danych zastanych, badania ilościowe, badania jakościowe. W wyniku zebranych danych zdiagnozowano potrzeby i oczekiwania mieszkańców, które przedstawiono w niniejszym raporcie.

Biorąc pod uwagę zebrane informacje będzie możliwe stworzenie ciekawego dla odbiorców projektu, całkowicie dostosowanego do aktualnych potrzeb mieszkańców z zachowaniem idei promocji Kociewia jako regionu atrakcyjnego turystycznie oraz poszanowaniem lokalnej tradycji, czasami zapomnianej przez młode pokolenie.

Rozdział 1 – Charakterystyka gminy Dragacz

Gmina Dragacz (gmina wiejska) leży na terenie powiaty świeckiego i składa się z 12 sołectw, które zamieszkuje łącznie 7216 osób. Sołectwa te to: Bratwin, Dolna Grupa, Dragacz, Fletnowo, Górna Grupa, Grupa, Grupa-Osiedle, Michale, Mniszek, Wielki Lubień, Wielkie Stwolno, Wielkie Zajęczkowo. Górna Grupa to wieś kociewska w Polsce położona w województwie kujawsko-pomorskim, w powiecie świeckim, w gminie Dragacz przy drodze krajowej 91. Wieś jest siedzibą sołectwa Górna Grupa, w którego skład wchodzi również miejscowość Stare Marzy. Górna Grupa liczyła 403 mieszkańców.

Obszar gminy Dragacz znajduje się w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie świeckim i zajmuje powierzchnię 111,14 km². Gmina należy w większości do makroregionu Doliny Dolnej Wisły, obejmującego swym zasięgiem mezoregion Kotliny Grudziądzkiej, a jedynie jej północno-zachodni fragment znajduje się w obrębie mezoregionu Borów Tucholskich. Gmina Dragacz zlokalizowana jest na terenach Nadwiślańskiego Parku Krajobrazowego i Wschodniego Obszaru Chronionego Krajobrazu Borów Tucholskich.

Rys historyczny: W X w. Pomorze Nadwiślańskie, a więc i ziemia świecka, znajdowało się pod panowaniem Bolesława Chrobrego. Po jego śmierci stało się siedzibą książąt pomorskich. W 1309 r. całe Pomorze Nadwiślańskie na 150 lat zagarnął zakon krzyżacki. Od XIII w. tereny gminy należały do kasztelanii świeckiej. W II połowie XVI w. zaczęli przybywać liczni osadnicy holenderscy – mennonici, którzy przenieśli na te tereny m.in. holenderski sposób zagospodarowania i odwadniania gruntów. W okresie zaborów teren ten był pod panowaniem pruskim. Gminę Dragacz utworzono Uchwałą Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy nr XVIII/88/72 z dnia 6 grudnia 1972 r.

I. Na terenie gminy Dragacz działają następujące stowarzyszenia zarejestrowane w KRS oraz fundacje:

1. Stowarzyszenie Na Rzecz Modernizacji i Rozbudowy Małej Infrastruktury Osiedla Wojskowego w Grupie "WSPÓLNA SPRAWA". Siedziba: Grupa, ul. Wojska Polskiego 4/1, 86-134 Dragacz. Wpis do rejestru stowarzyszeń: 09.02.2004r. Cel działania organizacji: rozwijanie i propagowanie inicjatyw, postaw i działania na rzecz estetycznego zagospodarowania placów i wolnych przestrzeni oraz modernizacji i rozbudowy „małej infrastruktury” osiedla wojskowego w Grupie.

2. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Dragacz "Nasza Gmina". Siedziba: Górna Grupa, ul. Świecka 8, 86-134 Dragacz. Wpis do rejestru stowarzyszeń: 28.02.2007r. Cel działania organizacji: dążenie do osiągnięcia społeczno-gospodarczego rozwoju Gminy Dragacz poprzez działalność oświatową, kulturalną, wspieranie inicjatyw lokalnych, agroturystykę, ochronę środowiska, poprawę bezpieczeństwa, ochronę zdrowia i pomoc społeczną.

3. Stowarzyszenie „OLIMP” Górna Grupa. Siedziba: Górna Grupa, ul. Świecka 8, 86-134 Dragacz. Wpis do rejestru stowarzyszeń: 16.10.2007r. Cel działania organizacji: organizowanie i rozwijanie kultury fizycznej i sportu, dążenie do objęcia swoją działalnością najszerszego kręgu i młodzieży oraz dorosłych, stałe podnoszenie poziomu sportowego, udział w lokalnym i ogólnopolskim życiu sportowym, organizowanie imprez sportowo – rekreacyjnych dla społeczności lokalnej, organizacja szkoleń.

4. Stowarzyszenie Przyjaciół Misji "TERRA". Siedziba: Stare Marzy, ul. Pańska 5, 86-134 Dragacz. Wpis do rejestru stowarzyszeń: 13.08.2013r. Cel działania organizacji: prowadzenie działalności na rzecz ubogich społeczeństw krajów misyjnych, upowszechnianie wiedzy o krajach misyjnych, realizowanie

działa o charakterze religijnym, charytatywno-opiekuńczym, propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu, wspieranie dzieci i młodzieży, stworzenie ośrodka rekolekcyjnego, wypoczynkowo-sportowego.

5. Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w Wielkim Stwolnie. Siedziba: Wielkie Stwolno 41, 86-134 Dragacz. Wpis do rejestru stowarzyszeń: 06.10.2015r. Cel działania organizacji: aktywizacja i integracja mieszkańców wsi, dbałość o kulturę, działalność prozdrowotna. Upowszechnianie kultury fizycznej, pielęgnowanie tradycji narodowej i polskości, organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży oraz działanie na rzecz osób niepełnosprawnych.

6. Fundacja "EURO-CAMP". Siedziba: Grupa, ul. Libeckiego 1, 86-134 Dragacz. Wpis do rejestru stowarzyszeń: 12.11.2008r. Cel działania organizacji: poprawa warunków bytowych cudzoziemców, zapewnienie pomocy bytowej, społecznej, psychologicznej i medycznej osobom przebywającym w ośrodkach dla uchodźców, wspieranie osób niepełnosprawnych, zapewnienie dzieciom i dorosłym, przebywającym w ośrodkach dla uchodźców, dostępu do edukacji i różnych form kształcenia oraz ochrony na terytorium RP.

II. KLUBY SPORTOWE DZIAŁAJĄCE W FORMIE STOWARZYSZENIA:

1. Stowarzyszenie Gminne Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe Gminy Dragacz. Siedziba: Górna Grupa ul. Świecka 8, 86-134 Dragacz. Wpis do ewidencji Starosty: 03.06.2003r. Cel działania organizacji: rozwijanie i popularyzacja sportu, wychowanie członków zrzeszenia zgodnie z tradycjami ruchu olimpijskiego oraz stałe podnoszenie poziomu sportowego zawodników.

2. Klub Sportowy UŁANI DRAGACZ. Siedziba: ul. Tartaczna 6, 86-134 Dragacz

Cel działania organizacji: organizacja zajęć piłki nożnej dla dzieci, młodzieży i dorosłych.

3. Stowarzyszenie Klub sportowy „Strażak” .

III. Na terenie gminy Dragacz funkcjonują Koła Gospodyń Wiejskich, jest ich w sumie 6 w następujących miejscowościach: Wlk. Lubień, Wlk. Stolno, Wlk. Zajączkowo, Fletnowo, Bratwin, Górna Grupa .

IV. Gmina Dragacz poszczycić się może wieloma wyjątkowymi dla dziedzictwa kulturowego śladami przeszłości, które stanowią o jej atrakcyjności turystycznej. Odwiedzając Gminę Dragacz, warto zobaczyć:

1. Kościół pod wezwaniem św. Jakuba Apostoła w Wielkim Lubieniu – pierwsze wzmianki o parafii pochodzą z 1398 r. Obecny kościół powstał około 1682 r. i jest najstarszym zabytkiem na terenie gminy. Świątynia zbudowana jest na rzucie prostokąta z układem trójnawowym oraz wydzielonym prezbiterium. Ta murowana z cegły świątynia pokryta jest sklepieniem kolebkowym z XIX w. Bardzo bogate jest również wyposażenie: barokowy ołtarz pochodzi z XVIII w.

2. Kościół parafialny pod wezwaniem św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Górnej Grupie – zbudowany w 1934r. Jest jednym z cenniejszych przykładów kościołów wiejskich zbudowanych w okresie międzywojennym w stylu modernistycznym.

3. Dom Misyjny Księży Werbistów w Górnej Grupie – w wieku XVI, w miejscu, w którym dzisiaj znajduje się Dom Misyjny, istniał folwark. Po odzyskaniu niepodległości teren ten znalazł się w rękach księży

werbistów, którzy rozbudowali dwór w 1923 r. do obecnej postaci. Na terenie parku znajduje się mała „ptaszarnia”, w której można podziwiać kilka gatunków kolorowego ptactwa.

4. Muzeum Misyjno-Etnograficzne w Górnej Grupie – zawdzięcza swoje istnienie działalności misyjnej Zgromadzenia Misjonarzy Werbistów. muzeum jest ukazanie rozwoju idei misyjnej Kościoła i przedstawienie różnorodnych kultur krajów misyjnych. Muzeum gromadzi ciekawe eksponaty z Chin, Japonii, Indii, Nowej Gwinei, Indonezji, Afryki i krajów latynoamerykańskich.

5. Zespół tzw. „Białej Karczmy”: karczma, ogród – budynek powstał na przełomie XIX i XX w. przy dawnej przystani i przeprawie przez Wisłę do Grudziądza. Było to miejsce licznych wycieczek, popularnych i modnych na przełomie XX w. W skład „Białej Karczmy” poza budynkiem restauracji i sali widowiskowej wchodził również park, w którym umieszczony był ogród botaniczny.

6. Chaty mennonickie – drewniane chaty występujące na terenie gminy, charakterystyczne dla budownictwa olęderskiego. Przypominają one o osadnictwie niderlandzkich menonitów (odłam protestanckiego ugrupowania anabaptystów, powstały w XVI w. w Niderlandach).

7. Miejsca Pamięci Narodowej:

- Mogiła pomordowanych w II wojnie światowej w miejscowości Grupa;
- Cmentarz wojskowy w Grupie, gdzie spoczywają prochy „Hallerczyków”, jak również prochy ułanów 16 Pułku Ułanów Wielkopolskich oraz prochy harcerza orlego.
- Pomnik ku czci żołnierzy poległych w walkach w 1939 roku znajdujący się w Górnej Grupie.
- Masowy grób zagłady w Mniszku, gdzie najeźdźcy hitlerowscy w bestialski sposób zamordowali ok. 10 tys. kobiet, mężczyzn i dzieci z powiatu świeckiego, chełmińskiego, grudziądzkiego, bydgoskiego, starogardzkiego

Obszar gminy Dragacz ma więc potencjał turystyczny oraz wiele ciekawych miejsc, które są mało znane poza terenem gminy, nawet w województwie kujawsko-pomorskim. Wartością i potencjałem do wykorzystania są też lokalne organizacje, które prowadzą swoje działania i które mogą zostać interesariuszami nowego projektu.

Rozdział 2. Prezentacja wyników badania

Zgodnie z zaplanowaną ścieżką działań w ramach diagnozy przeprowadzono wywiady swobodne, indywidualne z przedstawicielami partnerów. Ze strony Stowarzyszenia Wspierania Rozwoju Gospodarczego Ziemi Świeckiej „Inkubator przedsiębiorczości” zdefiniowano potrzebę zwiększenia zakresu działań promocyjnych na temat walorów i tradycji regionu Kociewia. Zrodziły się pomysły na zakres takiej promocji oraz działania upowszechniające Kociewie. Stowarzyszenie, które ma ogromne doświadczenie w realizacji projektów od kilkunastu lat ma duży potencjał by wykorzystać swoją pozycję do tego typu działań, włączając w to lokalne organizacje i mieszkańców. Ponadto przedstawiciele stowarzyszenia widzą szanse rozwoju dla wielu grup interesariuszy właśnie dzięki wykorzystaniu logo Kociewia.

Gminny Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji w Górnej Grupie działa aktywnie na terenie gminy, promując dziedzictwa kulturalne, artystyczne i rozwija potencjał twórczy mieszkańców. Przedstawiciele ośrodka mają dużą wiedzę w zakresie potrzeb mieszkańców w zakresie kulturalno-oświatowym, bowiem prowadzą liczne działania dla różnych grup wiekowych. Stąd też doszli do wniosku, że lokalna tradycja, historia i kultura przodków może być obecnie kolejnym krokiem do budowania świadomości lokalnej i powrotu do tak zwanych „Źródeł”. Chcą również budować nowe oferty kulturalne i artystyczne z wykorzystaniem Kociewia, jako elementu promocji tego terenu.

Pani Dorota Dembińska, absolwentka programu Liderzy PAFW, to lokalna działaczka, animatorka i twórczyni wielu projektów społecznych, dzięki którym lokalna społeczność ponownie się zintegrowała i zaczęła aktywnie działać (oczywiście nie cała). Jej zakres działań i nowe pomysły mogą być szansą na dalsze ożywienie tej społeczności i terenu, na którym działa. Jako autorka wielu scenariuszy gier, zabaw, projektów itp. chciałaby promować walory tego terenu z wykorzystaniem autorskiej gry terenowej, która byłaby też możliwa do zastosowania nawet w czasach pandemii.

W dniu 12 sierpnia 2020 roku przeprowadzono 3 badania focusowe z mieszkańcami gminy Dragacz w następujących lokalizacjach: Dragacz, Bratwin, Mniszek. W sumie w badaniu wzięło udział 35 osób (30 kobiet i 5 mężczyzn), w tym młodzież.

Przedmiotem badania była kwestia potrzeb lokalnych mieszkańców w zakresie działań animacyjnych, aktywizujących oraz integrujących na tym terenie oraz kwestia promocji Kociewia jako regionu, w którym żyją i funkcjonują mieszkańcy.

1. Uczestnicy badania wskazali następujące walory jakie posiada gmina Dragacz:

- Ścieżki rowerowe, w tym wokół lasu i pomiędzy miejscowościami
- Ścieżki spacerowe do lasu,
- Chaty menonickie,
- Cmentarze menonickie,
- Bunkry i schrony,
- Zabytki przyrodnicze – pomniki przyrody,
- Park krajoznawczy Natura 2000,

- Kościoły zabytkowe,
- Tablice historyczne,
- 3 restauracje z tradycjami,
- Wiaty dla turystów,
- Kociewskie tradycje i zwyczaje oraz kulinaria,
- Walory przyrodnicze w postaci łąk, osad ptasich,

Walory te mieszkańcy znają doskonale i zdają sobie sprawę, że można je jeszcze lepiej wykorzystać do promocji gminy oraz zachęcenia turystów do odwiedzenia tych miejsc. Dodatkowo miejsca te są już częściowo wykorzystywane przez lokalnych animatorów i liderów do organizacji wydarzeń, pikników i rajdów rowerowych.

2. Uczestnicy badania uznali, że ich region jest atrakcyjny także jako część całego Kociewia, ponieważ tradycje kociewskie są elementem folkloru, który jest jednak na tym terenie mało znany. Uczestnicy stwierdzili, że jest zbyt mało informacji na temat Kociewia i jego historii na terenie gminy Dragacz, dlatego warto zwiększyć działania o charakterze informacyjno-promocyjnym skierowane zarówno do samych mieszkańców jak i do turystów z zewnątrz. Starsze pokolenie w większym stopniu zna te tradycje, ale przez wiele lat nie było działań podtrzymujących tą tradycję, dlatego nawet oni uważają, że warto powrócić do promocji Kociewia.

3. Jeśli chodzi o lokalne potrawy i produkty, które kojarzą się z kociewską tradycją kulinarną to wymieniono następujące potrawy:

- Fiut
- Czarnina
- Zupa z brukwi
- Ruchanki
- Zagraj
- Specjały z mniszka lekarskiego, miód, syropy z czarnego bzu, akacji, lipowe, (zwłaszcza na terenie miejscowości Mniszek)
- Zrazy kociewskie, zupy grzybowe,

Uczestnicy podkreślili, że także tradycje kulinarne są zapomniane i warto by je odświeżyć w postaci zebrania starych przepisów, promowania tych potraw, poznania ich historii powstania itp. Mogłyby one być kolejnym elementem promocji terenu Kociewia i wpisałyby się w działania promocyjne.

4. Uczestnicy badania wskazali jakie widzą możliwe formy aktywnej promocji terenu na którym żyją, m.in.:

- warsztaty z gotowania potraw tradycyjnych kociewskich,
- warsztaty wykonywania przedmiotów z użyciem wzorów kociewskich,

- organizacja jarmarku kociewskiego,
- żywe lekcje o historii Kociewia,
- wycieczki do historycznych miejsc,
- rajd rowerowy z historią,
- prelekcje na temat Kociewia,
- wymiana dzieci z okolicznej miejscowości z poznaniem historii i tradycji lokalnych,
- gry terenowe dla dorosłych,
- spacer krajoznawczy po okolicy,
- zwiedzanie z przyrodnikiem natury,
- warsztaty dla młodzieży w zakresie promocji i kultury
- gra terenowa z promocją Kociewia,
- biesiada kociewska,
- wesele kociewskie

Uczestnicy dostrzegają potrzebę organizacji tego typu wydarzeń, które oprócz funkcji poznawczych, integracyjnych miałyby także zawsze walor promocji Kociewia i upowszechniania informacji o tradycjach z tego regionu. Dodatkowo wykorzystanie wzoru kociewskiego, do którego prawo użytkowania posiada już GOKIS byłoby elementem wzmacniającym ten przekaz.

6. Uczestnicy badania dostrzegli, że obecnie nie ma miejsc w których można kupić, zobaczyć wyroby kociewskie, podobnie jak nie mamiejsz gdzie serwuje się te tradycyjne potrawy. Dlatego zaproponowano by stworzyć własne produkty z logo Kociewia i z wykorzystaniem wzoru kociewskiego. Do przedmiotów, które można by wykonywać zaliczono m.in: miseczki z ceramiki, filiżanki, kubki, talerze do ciast, siatki na zakupy, lalki w strojach kociewskich, magnesy, poszewki na poduszkę, etui na telefon, bidon ze wzorem, zakładki do książek, potrzebne obecnie maseczki ze wzorem kociewskim. Gadżety tego typu mogłyby być wykorzystywane podczas organizowanych imprez i spotkań, oraz dodatkowo byłyby możliwe do zakupu u lokalnych przedsiębiorców i w wyznaczonych punktach. Dodatkowo gadżety mogłyby być wykorzystywane do promocji regionu w Social Mediach i Internecie. Zauważono, że dotychczas podczas wszystkich imprez, wydarzeń, a nawet odpustu dominuje wszędzie chińska tandeta, która nie ma nic wspólnego z tym regionem.

7. Uczestnicy zastanawiając się nad zwiększeniem różnorodności działań promujących ten region i aktywizujących społeczność, w tym młodzież i dzieci wskazali, że dobrym rozwiązaniem byłoby także promowanie lokalnych wyrobów i jedzenia podczas różnych okoliczności, np. święta, obchodzone dni uroczyste np. Dzień Matki, 1 dzień wiosny, itp. Dodatkowo zaproponowano organizację prelekcji on-line na temat Kociewia, lub nakręcenie krótkiego filmu prezentującego tradycje Kociewia z rysem historycznym. Taka forma byłaby uzupełnieniem spotkań na wypadek powrotu pandemii COVID-19. Również organizacja konkursów na FB i w mediach społecznościowych z nagrodami w postaci gadżetów kociewskich była formą uzupełniającą innego rodzaju wydarzenia. Zaproponowano również formę digitalizacji starych książek kucharskich, oraz kronik, co zwiększyłoby dostęp do tego typu zasobów on-

line. Biorąc pod uwagę materiały ze wzorami kociewskimi zaproponowano wykonanie przykładowych strojów kociewskich, które mogłyby być dostępne we wskazanym miejscu dla odwiedzających oraz w formie interaktywnej także on-line.

Wnioski z badania:

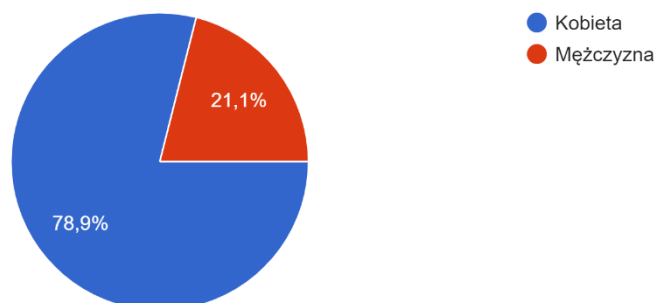
1. Uczestnicy dostrzegają potrzebę zwiększenia działań integrujących lokalne społeczności w określonej i aktywnej formie, np. wesele kociewskie, gry terenowe, rady rowerowe.
2. Uczestnicy widzą potrzebę zwiększenia działań o charakterze promocyjnym regionu z wykorzystaniem gadżetów opatrzonych wzorami kociewskimi.
3. Uczestnicy badania chcieliby przypomnieć stare tradycje z tego terenu i charakterystyczne potrawy z Kociewia.
4. Biorąc pod uwagę czasy pandemii diagnozowali również działania alternatywne, które można realizować nawet w tym okresie, w tym działania on-line oraz takie, które pozwalają zachować reżim sanitarny, np. gry terenowe w lesie.
5. Uczestnicy wskazali, że duży nacisk trzeba położyć na sposób docierania do grup docelowych oraz potencjalnych turystów, tak by zachęcić ich do odwiedzenia gminy Dragacz.
6. Przykładem wypromowania działalności i Kociewia jest istniejąca „Toskania Kociewska”, która działa aktywnie i ściąga turystów z różnych stron Polski i grupy wycieczkowe. Biorąc ten przykład można zaplanować dalszy rozwój działań lokalnych z tradycją i Kociewiem w tle.

2.1. Prezentacja wyników badania ankietowego

W badaniu ankietowym wzięło łącznie udział 228 osób, w tym blisko 79% kobiet i 21% mężczyzn.

Płeć:

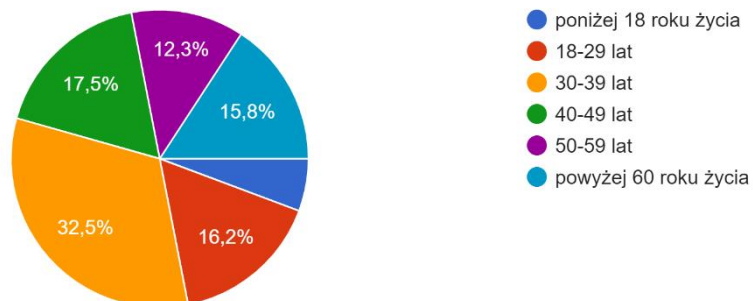
228 odpowiedzi

Struktura wiekowa badanych przedstawiała się następująco:

Wiek:

228 odpowiedzi

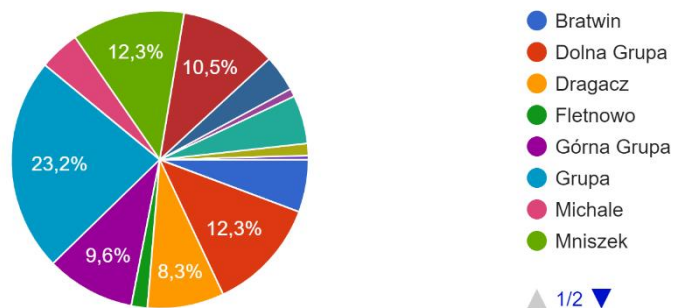

Najliczniej reprezentowana była grupa wiekowa 30-39 lat, czyli w większości osoby aktywne zawodowe i aktywne społecznie.

Poniższy wykres kołowy prezentuje strukturę badanych wg. miejscowości zamieszkania .

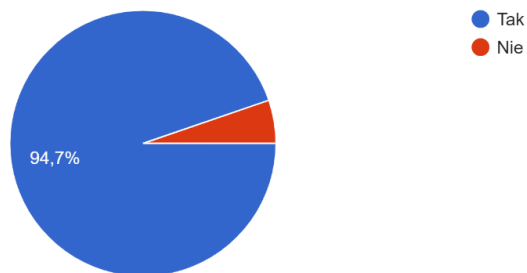
Miejscowość:

228 odpowiedzi

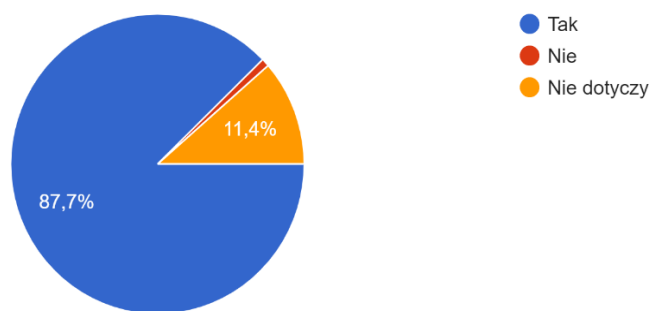
1) Czy Pan/i chciałby/chciałaby lepiej poznać gminę/ miejsce w którym żyje?

228 odpowiedzi

2) Czy Pan/i chce aby dzieci poznały lepiej gminę/ miejsce w którym żyją?

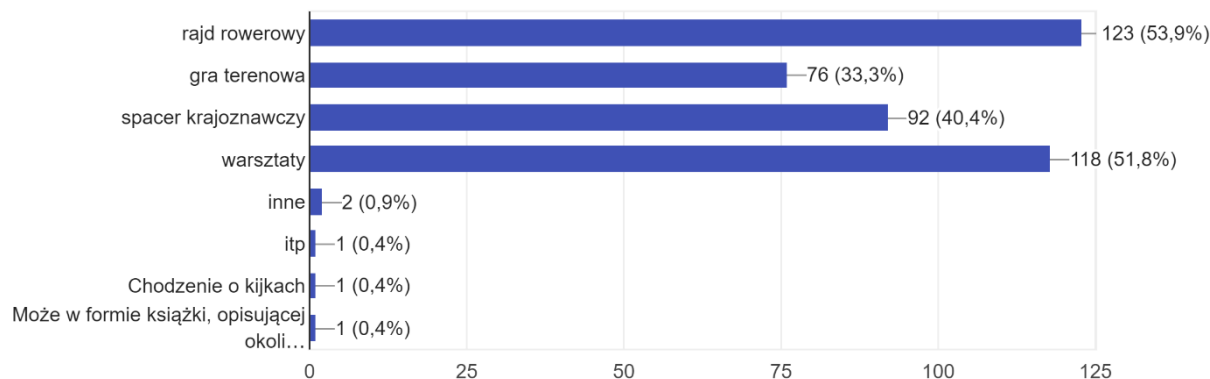
228 odpowiedzi

W pierwszym pytaniu uzyskaliśmy odpowiedź, że aż 94,7% mieszkańców chciałaby lepiej poznać swoją gminę, co oznacza, że mieszkańcy mają niedosyt informacji w tym zakresie. Dodatkowo blisko 88% badanych chciałaby także by ich dzieci mogły lepiej poznać swoją gminę.

3) Przez jaką aktywną formę chciałby/chciałaby Pan/i poznać swoją małą ojczyznę?

228 odpowiedzi

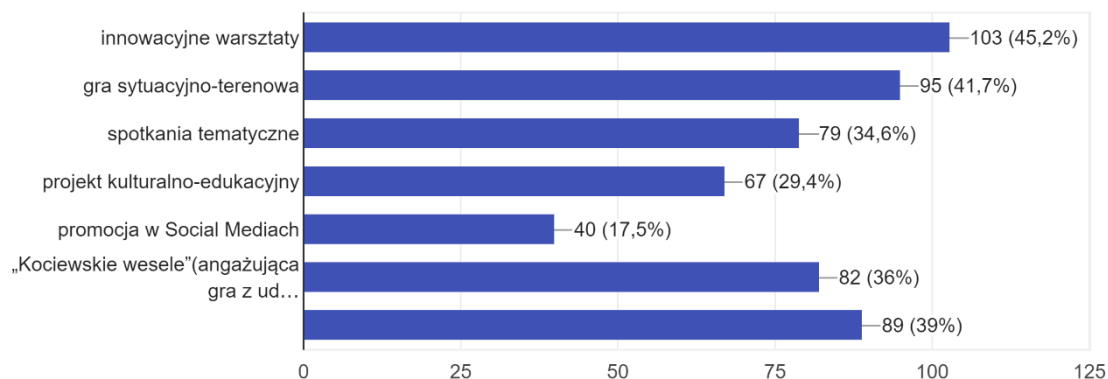

Badani ze wskazanych form aktywnych wybrali 4 główne formy, które uważają za atrakcyjne:

Rajd rowerowy, warsztaty, spacer krajoznawczy oraz grę terenową.

4) Jak Pan/i uważa, która z form byłaby najlepsza do promocji dziedzictwa kulturowego naszego obszaru? (można wskazać maksymalnie 3)

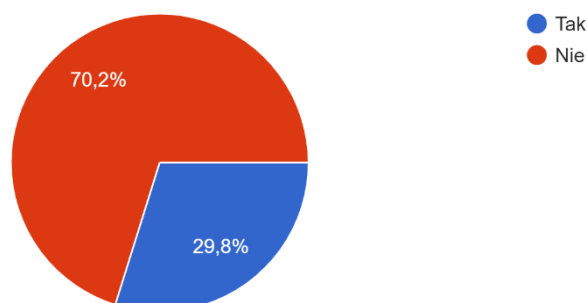
228 odpowiedzi

Badani ze wskazanych form do promocji dziedzictwa kulturowego wybrali 2 główne formy: innowacyjne warsztaty oraz grę terenową.

5) Czy zna Pan/i lokalne tradycyjne potrawy swojej małej ojczyzny?

228 odpowiedzi

70% ankietowanych nie zna lokalnych, tradycyjnych potraw, a spośród tych którzy zaznaczyli odpowiedź, że znają, badani wskazali m.in.:

parzybroda

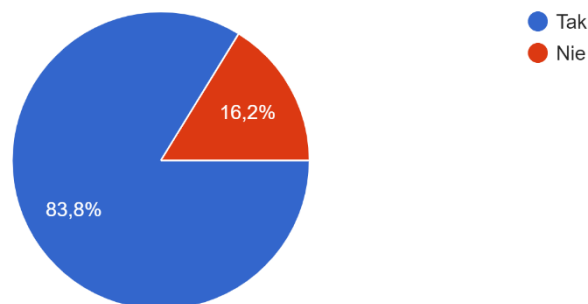
- Pierogi
- ruchanki, zagraj, parzybroda, itd.
- zaklepka (zupa), kuch (drożdżówka), szendar
- Zrazy po kociewsku
- czernina, baba ziemniaczana
- Chleb żytni , wyroby z czarnego bzu, czarnina, kiełbasa w słoiku, sernik
- Ziemniaki okraszane ,zupa zagraj ,naleśniki z sosem ,gęś

- Brukwianka, zagraj-poryraj, szajby, zaklepka
- Zagraj poryraj
- Czernina, chleb na zakwasie, biała kiełbasa
- Zupa klopsowa
- Ślepy śledź
- golce, ruchanki z fjutem, zalewajka
- Miód z mniszka lekarskiego
- Czernina i zupa klopsowa
- zupa dyniowa, brokułowa, gotąbki
- zrazy kociewskie
- zupa brukwiowa
- Kartofle ze śledziami, golce, pażucha, pieczeń ze schabu
- kartoflanka, placki kartoflane, ruchanki
- krupnik, parzybroda, swojski chleb, szneki z glancem
- Zupa kwas, żur kujawski, biała kiełbasa w stoiku, gzik, różne

Jak widać z powyższych odpowiedzi, wśród nich znalazły się potrawy bardzo charakterystyczne dla tego terenu, ale także wiele znanych gdzie indziej.

6) Czy chciałby/chciałaby Pan/i uczestniczyć w warsztatach kulinarnych promujących lokalne produkty i przepisy?

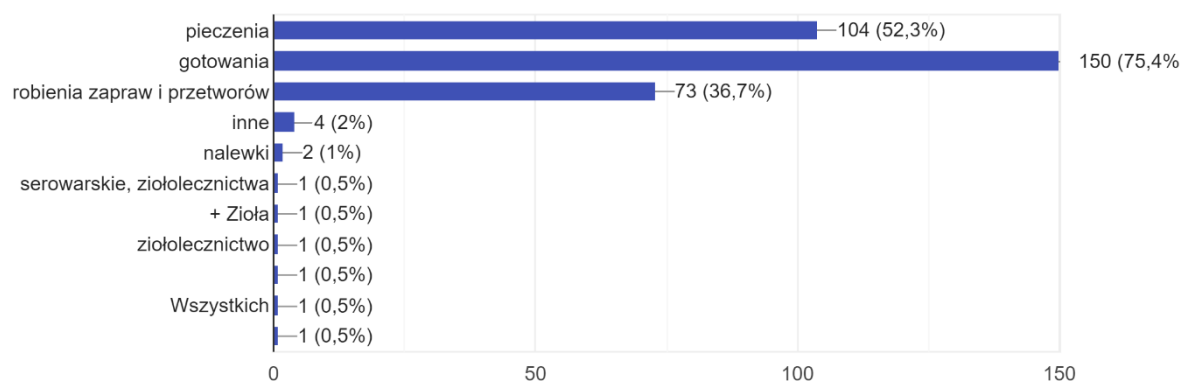
228 odpowiedzi

Co raz większym zainteresowaniem cieszą się warsztaty kulinarne promujące lokalne, tradycyjne potrawy, w tego typu warsztatach chce wziąć udział ponad 83% badanych. Jak pokazuje poniższy wykres największym zainteresowaniem cieszą się warsztaty z gotowania, potem z pieczenia, a dalej z robienia zapraw i przetworów.

6.a Jeśli chciałby/chciałaby Pan/i uczestniczyć w warsztatach kulinarnych promujących lokalne produkty i przepisy to jakich?

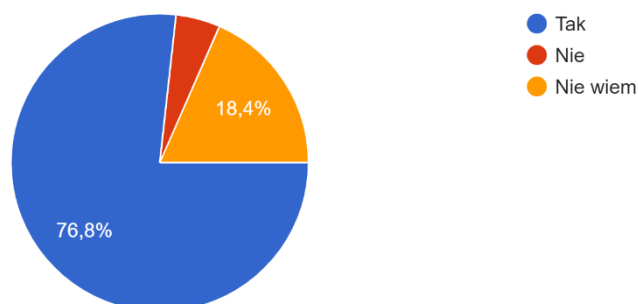
199 odpowiedzi

Blisko 77% badanych wyraża potrzebę poznania lokalnych tradycji. A blisko związanym z regionem Kociewia deklaruje ponad 65% ankietowanych.

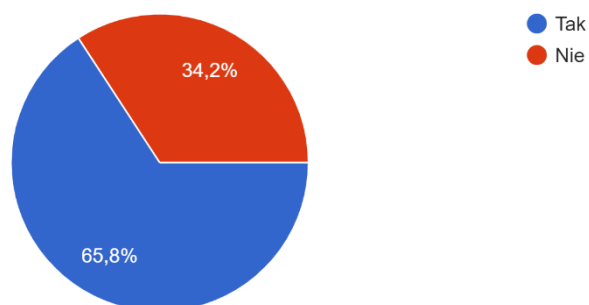
7) Czy widzi Pan/i potrzebę poznania tradycji związanych z Twoim regionem/miejscowością?

228 odpowiedzi

8) Czy Czuje się Pan/i związany/a z regionem/ Kociewiem / Mennonitami?

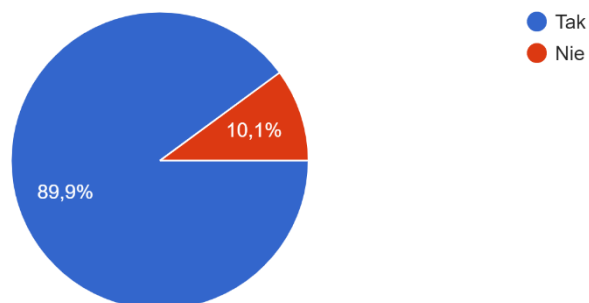
228 odpowiedzi

Aż 90% badanych wyraziło swoje zainteresowanie zdobyciem wiedzy na temat Kociewia, Mennonitów.

9) Czy chce się Pan/i o nich czegoś dowiedzieć?

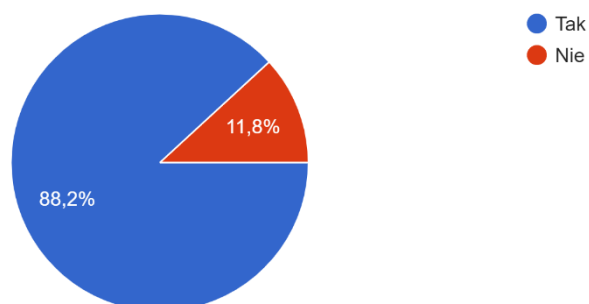
228 odpowiedzi

Co raz modniejsze gadżety z logo folklorystycznym także wśród badanych znalazły zainteresowanie w opinii 88% badanych.

10) Czy podobają się Panu/i produkty lokalne/ gadżety folklorystyczne?

228 odpowiedzi

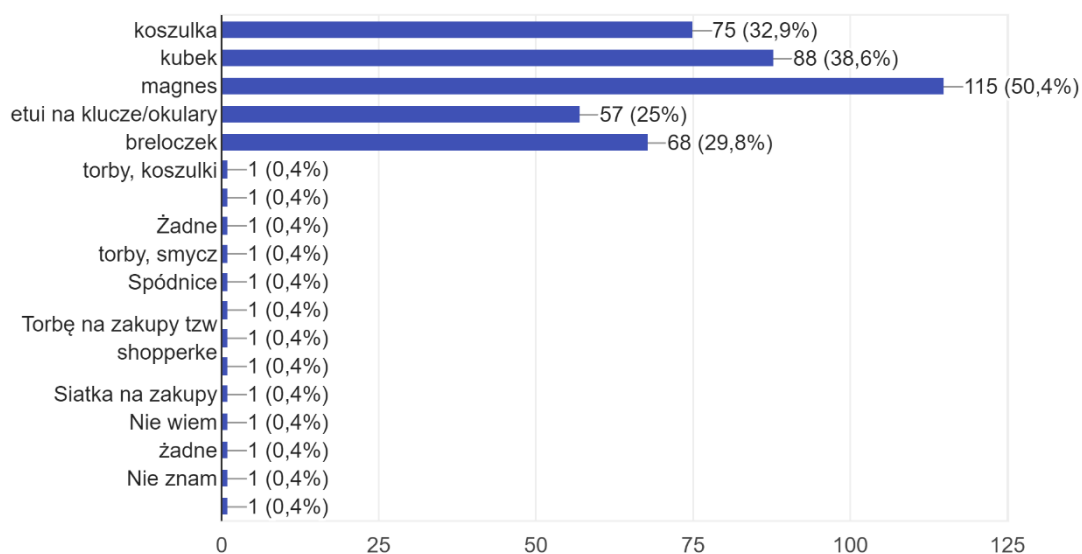

Haft kociewski

11) Który z produktów folklorystycznych chciałby/chciałaby Pan/i kupić?

228 odpowiedzi

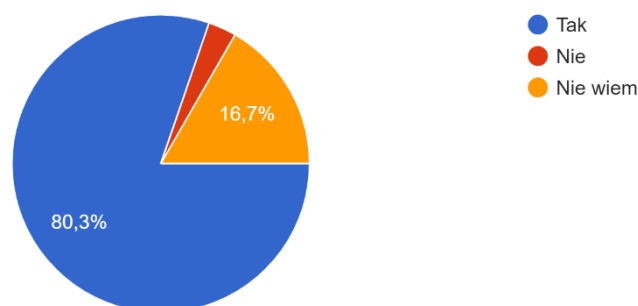
Spośród ankietowanych 50% kupiłoby magnes jako gadżet kociewski, potem kubek, koszulkę, breloczek oraz etui. Tego typu gadżety na prezent dałoby też 80% ankietowanych.

przykład wykorzystania haftu kociewskiego

12) Czy dałby/dałaby Pan/i komuś na prezent produkt z wzorem folklorystycznym?

228 odpowiedzi

W ostatniej części badania mogli wskazać swoje sugestie i opinie na tematy związane z badaniem. Poniżej prezentacja wybranych odpowiedzi:

- Z niecierpliwością będę oczekiwać na działania w tym zakresie
- Propagowanie walorów krajoznawczych regionu w mediach oraz prasie lokalnej

- Bardzo ważne jest to, aby mieszkańcy gminy mogli się spotykać jak kiedyś na różnego rodzaju festynach i imprezach integracyjnych gdzie przy okazji przyswajono by regionalne tradycje
- Proponuję zorganizować takie zajęcia tematyczne dla młodzieży we wszystkich świetlicach wiejskich
- Jest ogromna potrzeba takich działań. Poznawanie małej ojczyzny przez dzieci i dorosłych, którzy tu żyją i Ci którzy mieszkają tu od niedawna
- Krótki rys historyczny w miarę możliwości każdej miejscowości
- Podoba mi się promowanie regionu poprzez konkursy lub wystawy fotograficzne.

Rozdział 3. Wnioski i rekomendacje

Na podstawie przeprowadzonej diagnozy z licznym udziałem mieszkańców i przedstawicieli partnerów można stwierdzić, że zdecydowana większość badanych wyraża ogromne zainteresowanie tradycją, historią i walorami regionu Kociewia i gminy Dragacz. Badani dostrzegli potencjał, który można odkryć na nowo i zwiększyć zakres promocji tego terenu nie tylko dla lokalnych mieszkańców, ale również dla potencjalnych turystów.

Rekomendacje:

1. Wykorzystać potencjał gminy wdrażając wskazane przez badanych aktywne formy promocji, takie jak: gry terenowe, rajdy rowerowe, spacery krajoznawcze oraz inne wskazane z wykorzystaniem promocji Kociewia,
2. Dostarczyć więcej informacji i wiedzy mieszkańcom na temat historii, tradycji i ciekawych miejsc poprzez różnorodne działania, jakie wskazywali też mieszkańcy. Na czas pandemii COVID część działań można realizować także w formie internetowej,
3. Mieszkańcy wyrazili zainteresowanie także warsztatami kulinarnymi z zakresu tradycyjnych, lokalnych potraw, które można także wykorzystać do promocji regionu i jako atrakcję turystyczną,
4. Badani są zainteresowani lokalnymi gadżetami, które opatrzone wzorami kociewskimi mogłyby być kolejnym narzędziem promocyjnym, a jak badani stwierdzili wszędzie tylko „chińszczyzna”,
5. Ponieważ uczestnicy badania chcieliby przypomnieć sobie stare tradycje z tego terenu i charakterystyczne obrzędy i rytuały można organizować ciekawe, interaktywne warsztaty/spotkania/biesiady w tym temacie.
6. Przy planowaniu działań proponuje się zdywersyfikować formy do różnych grup wiekowych, co uatrakcyjni formy adekwatnie do wieku, oczekiwań i potrzeb oraz kanały dotarcia z informacjami.

przykład promocji kociewskich specjałów z logo

Spis wykresów i rysunków

1. Wykres kołowy dotyczący płci	10
2. Wykres kołowy dotyczący wieku	11
3. Wykres kołowy dotyczący miejscowości zamieszkania	11
4. Wykres kołowy do pytania 1.....	12
5. Wykres kołowy do pytania 2.....	12
6. Wykres słupkowy do pytania 3.....	12
7. Wykres słupkowy do pytania 4.....	13
8. Wykres kołowy do pytania 5.....	13
9. Wykres kołowy do pytania 6.....	14
10. Wykres słupkowy do pytania 6a.....	15
11. Wykres kołowy do pytania 7.....	15
12. Wykres kołowy do pytania 8.....	15
13. Wykres kołowy do pytania 9.....	16
14. Wykres kołowy do pytania 10.....	16
15. Wykres słupkowy do pytania 11.....	17
16. Wykres kołowy do pytania 12.....	17